

TEKST EN FOTO'S HERMAN BINK

Mijn molenuitzicht Molen Eva

In 'Mijn molenuitzicht' komen mensen aan het woord die op de een of andere manier uitzicht hebben op een molen. Bijna recht tegenover koren- en pelmolen 'Eva' (1891) in Usquert woont Jeanet Kuipers (1969 Dokkum) in een statige villa, eens de woning van molenaar Welt.

"In 1999 -1 september- hebben wij, mijn man Erwin Kok en ik, dit huis op deze mooie locatie gekocht," vertelt Jeanet Kuipers mij. We zitten aan de grote tafel in de zeer ruime, smaakvol ingerichte woonkamer van de villa schuin tegenover de 'Eva' in Usquert. Door het hoge raam zie ik aan de overkant van de Raadhuisstraat de molen op een meigroen heuveltje staan. Achter een hoog molenraampje staat een schilder met zijn kwast het kozijn wit te verven.

"We vinden het uitzicht fantastisch, heel bijzonder, je kunt niet Hollandser wonen," voegt ze eraan toe. Hoewel ze beiden in de stad Groningen werken, wonen ze hier met hun kinderen, Joppe (8 jaar) en Silke (11 jaar) met veel plezier.

Haar werk heeft niets met de molen van doen; ze is verpleegkundige in het UMCG op de afdeling neonatologie en heeft ook nog een bijbaantje als ambtenaar van de burgerlijke stand in Winsum. Wel heeft ze een warme belangstelling voor molens en het molengebeuren gekregen. Er hangen zelfs twee schilderijtjes met molens in huis. En van moederskant is er zeker een molenaar in de familie geweest getuige moeders achternaam: Mulder.

Vrijwilligster op de molen is Jeanet niet, maar donateur wel en altijd bereid om iets te doen als ze het haar zouden vragen. Er zijn op dit moment al heel veel vrijwilligers, in de eerste plaats natuurlijk de twee molenaars, W. Huizinga en S. Doornbos, maar ook bijvoorbeeld de oude bakker uit het dorp en mensen die de bezoekers op de 'Eva' ontvangen.

Wat vindt ze zo bijzonder aan de molen? "Het geluid, het zoeven van de wieken, het ratelen van de ketting als de kap van die immense molen op de wind gezet wordt. Dat hoor je meestal zaterdags als de molen open en in bedrijf is voor het publiek." Ook hun kennissen en vrienden zijn laaiend enthousiast. Die nemen ze vaak mee voor een bezoekje om de werkende molen eens van binnen te bekijken. Dan kun je ook hoog op de stelling staan.

En er komen best veel belangstellenden.

Er is dan ook regelmatig iets te doen bij en in de 'Eva': zaterdags als trefpunt voor de dorpsbewoners bij een kopje koffie, op de open monumentendag komen geïnteresseerde bezoekers, op de molendagen eveneens, schoolklassen komen er op excursie en het is een pleisterplaats tijdens de jaarlijkse wielerronde. Je kunt er speltpannenkoeken kopen, pannenkoekenmix en dergelijke (mix afkomstig van molen Joeswert bij Feerwerd). Aan het eind van het jaar haalt het hele dorp er olieballen. Krentenballen en appelbeignets zijn er ook te koop. De opbrengst van dit alles komt in het molenpotje voor onderhoud. Sinds een paar jaar is er nu een keukentje (voor elektrisch koken/bakken), en water en een toilet.

In molen 'Eva' kun je ook feesten geven, en je kunt hem -of is het haar?- als trouwlocatie gebruiken. Je kunt er exposities bekijken (schilderijen, foto's, beelden, en permanent oude gereedschappen...). Tijdens 'Op Roakeldais' het jaarlijks folkloristische dansevenement door internationale dansgezelschappen in het naburige Warffum, komen er vaak hele groepen om op het grasveld op de foto te gaan met 'Eva' op de achtergrond.

"Regelmatig spelen er ook kinderen, ze rennen om de molen heen, voetballen er of klimmen in de bomen", vertelt Jeanet, "vroeger kon dat niet zoals nu. Want vlakbij de 'Eva', die ooit samen met de 'Adam' uit Delfzijl in Bedum als watermolen aan het Boterdiep heeft gestaan, stond namelijk een molenaarshuis met een werkplaats. In 1903 heeft molenaar en houthandelaar Klaas Welt (laatste van de 5 generaties molenaars Welt op de 'Eva') deze villa laten bouwen. Hij verkocht zowel de molen als de houtstek en trok in dit huis." Jeanet geeft me 3 A4-velletjes met de geschiedenis van hun huis. Daarin staan al de verwickelingen rond de woning uitgebreid beschreven. De molenshuur die voor meerdere bestemmingen werd gebruikt (onder andere parkeerplaats voor de brandweer, als garagebedrijf, als meubelmakerij) verdween uiteindelijk in 1962. Eigenaren en bewoners van de villa wisselden elkaar af. Karst Louis Zwart (1936), leraar aan de kunstacademie Minerva te Groningen woonde er vanaf 1989 tot 1999. Die hield vast wel van dit molenuitzicht. "Toen we hier kwamen wonen had de molen een dekseltje op en

waren de wieken weg; de 'pruik', de kap van de molen was verzakt, geen gezicht... In 2000 is die vervangen door een nieuwe kap bij de algehele restauratie van 1999-2003. Nu is de 'Eva' weer maalvaardig. De gemeente heeft de plicht tot onderhoud en dat doet ze goed," vindt Jeanet.

"Kijk, vanuit ons huis heb je zicht op drie bijzondere monumenten. Achter, op de 12e eeuwse kerk in het centrum van Usquert; voor, helemaal links, op het Berlage-gemeentehuis; en voor, een beetje rechts, op de 'Eva'. Heel bijzonder."

Boven, vanaf hun balkon(netje) in de logeerkamer voor, met echte bedsteden!, toont ze mij nog eens met een brede glimlach het vrije en fraaie uitzicht op de hele molen.

